

Asylsökande 18- och 19-åringars rätt till gymnasieutbildning på ett nationellt program

Förslag till beslut

Bildningsnämnden beslutar att asylsökande ungdomar som är 18 -19 år, bosatta i Linköping har rätten att söka och vara med i antagningen till de nationella programmen i gymnasieskolan.

Ärende

Om en elev är folkbokförd måste utbildningen på ett nationellt program påbörjas senast första halvåret det år eleven fyller 20 år. Är eleven asylsökande måste utbildningen påbörjas innan artonårsdagen. Det krävs därför ett beslut från Linköpings kommun för att asylsökande elever ska ha samma rätt att söka och bli antagna till ett nationellt program som folkbokförda elever. Nämnden föreslås anta förslaget till beslut.

Beslutsunderlag:

18-åriga asylsökandes rätt till gymnasieutbildning (mars -18).docx

Hänvisningar:

Rätt att fullfölja utbildningen på ett nationellt program: 16 kap. 37 § skollagen

Rätt att fullfölja utbildningen på introduktionsprogram: 17 kap. 15 § skollagen

Elever över 18 år: 29 kap. 3 § skollagen

Bakgrund

Asylsökande ungdomar som anges i 1§ lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. har rätt till utbildning i gymnasieskola, endast om de har påbörjat utbildningen på ett introduktionsprogram, eller på ett nationellt program, före de har fyllt 18 år. Skolverkets tolkning när det gäller dessa ungdomar innebär att en elev inte har rätt att gå över till och påbörja utbildning på ett nationellt program från och med fyllda 18 år, även om eleven har påbörjat ett introduktionsprogram innan dess. **Det finns dock inget som hindrar att kommunen ändå erbjuder utbildning på exempelvis ett nationellt program till de ungdomar som fyllt 18 år.**

Enligt gällande lag har eleven rätt att fullfölja påbörjad utbildning på ett introduktionsprogram. Om en asylsökande elev efter 18-årsdagen får ett godkänt betyg i svenska som andraspråk från årskurs 9 upphör dock rätten att gå på språkintröduktion. Eleven har inte heller rätt att påbörja ett annat gymnasieprogram. Risken är stor att dessa ungdomar kommer att ägna sig åt alternativa sysselsättningar. Genom att ta bort 18-årsgränsen reduceras elevernas stora oro för att inte hinna bli behöriga innan dess. Många elever har kommit in sent till språkintröduktion och haft kort tid på sig att nå behörighet till ett nationellt program. När de märker att de inte kommer att hinna nå behörighet innan de fyllt 18 år kan detta leda till tappad motivation och försämrat mående rent allmänt. Förslaget ger fler elever möjligheten att nå sina mål och bättre förutsättningar för lärarna att undervisa. Huvuddelen av eleverna vill få en utbildning på ett nationellt program som i förlängningen kan leda till vidare studier eller ett arbete. Sverige behöver fler välutbildade medborgare, och det är positivt för såväl den enskilde som för den svenska arbetsmarknaden att ungdomar fullföljer sin utbildning.

Linköpings kommun har också tagit beslutet att låta asylsökande ungdomar över 18 år bo kvar, vilket ger dem förutsättningar att studera vidare på ett nationellt program i någon av kommunens skolor. Inför hösten 2018 är det 35 elever som är asylsökande över 18 år som går på språkintröduktionsprogrammet i Linköpings kommun, 26 av dessa elever har sökt till ett nationellt program, 9 elever har valt att inte söka. Av de som sökt var 2 elever behöriga vid det första antagningstillfället, men fler kan komma att nå behörighet till sökt program innan den definitiva antagningen.

I en lagrådsremiss har regeringen lämnat förslag om en ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande unga. Det föreslås att en utlänning som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om avvisning ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå om vissa kriterier är uppfyllda. Med gymnasial nivå menas bl.a. utbildning i gymnasieskola, dvs. både introduktionsprogram och nationella program. Längden på de olika uppehållstillstånden som kan beviljas varierar från 13 månader till fyra år. Ändringarna i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att

få uppehållstillstånd i Sverige föreslås träda i kraft den 1 juli 2018. Om förslaget antas innebär det att vissa nyanlända får ett längre uppehållstillstånd än de annars skulle ha fått, men det påverkar inte skälen för ett beslut att låta 18- och 19-åriga asylsökande söka till ett nationellt program.

Ekonomiska konsekvenser

Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 föreslagit att medel ska avsättas för att kommuner som frivilligt erbjuder asylsökande ungdomar utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan ska kunna få ersättning för kostnaderna. Riksdagen har beslutat i enlighet med regeringens förslag till budget. Mot denna bakgrund utreds för närvarande ett förslag till ändring i förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

Kommunala mål

I Bildningsnämndens mål i internbudget för 2018 anges:

Sammanhållen kommun

Segregationen är en stor utmaning för Linköpings kommun både idag och framöver. Levnadsvillkor mellan olika delar av kommunen skiljer sig i allt för hög grad åt. Ungdomar och vuxna som bor i Linköping ska ha samma rätt att leva ett gott liv och ges möjlighet att studera för att nå sina mål. Arbetet med en likvärdig gymnasieskola behöver fortgå.

Ett av nämndens viktigaste mål är att alla elever ska nå gymnasieexamen. Gymnasie- och vuxenutbildningen har ett kompensande uppdrag som innebär att åtgärder som syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla ungdomar och vuxna att nå goda studieresultat och arbete ska sättas in.

Under 2015 kom en stor grupp nyanlända till Sverige. Det ställer särskilt stora krav både på gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Språkin introduktion erbjuds inom såväl kommunala som fristående gymnasieskolor. Nämnden kommer att rikta särskild uppmärksamhet mot de kvalitativa aspekterna av utbildningen inom språkin introduktion – genomströmning, studieresultat och vägar efter språkin introduktion.

Samråd

Samråd har genomförts med alla rektorer för språkin introduktionsprogrammet i Linköpings kommun, Omsorgskontoret och Lilla EKB-gruppen. Samtliga samrådsinstanser har tillstyrkt förslaget.

Länkar

Skolverkets sida om rätt till utbildning, nyanlända och gymnasieskolan:
www.skolverket.se/skolutveckling/lanande/nyanlandas-larande/utbildning-nyanlanda-gymnasiet-1.250929

Skollagen: www.skolverket.se/regelverk/skollagen-och-andralagar

Förslag till ändring i förordningen om statlig ersättning för asylsökande:
<https://lagen.nu/2017:193>

**Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om
medbestämmande i arbetslivet**

Information enligt 19§ MBL har genomförts 2018-03-27. Förhandling är inte påkallad. Ingen avvikande åsikt har framförts.

Utbildningskontoret

Anne Hallberg

Åsa Ridne

Beslutet skickas till:
Alla rektorer och enhetschefer på
kommunala skolor samt fristående
skolor
Gymnasieantagningen
Mottagningsgruppen